

ЗАХТЕВ ПОДНОСИОЦА ПРОГЛАШЕНЕ ИЗБОРНЕ ЛИСТЕ

ЗА ПОНИШТАВАЊЕ ГЛАСАЊА НА БИРАЧКОМ МЕСТУ

На основу члана 50 и 56 Покрајинске скупштинске одлуке о избору посланика у Скупштину Аутономне Покрајине Војводине, КОАЛИЦИЈА СРБИЈА ПРОТИВ НАСИЉА као подносилац проглашене изборне листе кандидата за посланике скупштине АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ: СРБИЈА ПРОТИВ НАСИЉА – МАРИНИКА ТЕПИЋ – МИХАИЛО БРКИЋ (СТРАНКА СЛОБОДЕ И ПРАВДЕ, НАРОДНИ ПОКРЕТ СРБИЈЕ, ЗЕЛЕНО-ЛЕВИ ФРОНТ, НЕ ДАВИМО БЕОГРАД, ЕКОЛОШКИ УСТАНАК – ЋУТА, ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА, ПОКРЕТ СЛОБОДНИХ ГРАЂАНА, СРБИЈА ЦЕНТАР, ЗАЈЕДНО, ПОКРЕТ ЗА ПРЕОКРЕТ, УДРУЖЕНИ СИНДИКАТИ СРБИЈЕ „СЛОГА“, НОВО ЛИЦЕ СРБИЈЕ), подноси захтев за поништавање гласања на свим бирачким местима која се налазе на територији Изборне комисије.

Полазећи од чињенице да су избори за посланике скупштине АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ од 17. децембра 2023. године спроведени у условима грубог кршења права на слободне и једнаке изборе, Коалиција Србија против насиља подноси овај захтев за поништавање гласања на свим бирачким местима на територији Изборне комисије због неправилности током спровођења гласања и свих других делова изборног поступка: кандидовања, изборне кампање, вођења бирачког списка, чувања изборног материјала и заштите изборног права. Изборно право је сложено те се делотворно може остварити једино уколико се узму у обзир сви аспекти појма слободних и једнаких избора сагледани кроз све делове изборног поступка.

Избори су начин формирања представничких органа власти у демократији и легитимисања читавог политичког система. Отуда се и Уставом Републике Србије проглашава начело народне суверености и прописују минимална правила изборног права, укључујући ту и једнакост изборног права и слободу избора (чл. 2 и 52). Према томе, ако Република Србија и Аутономна Покрајина Војводине жели да буде верна својем уставном одређењу као државе у којој сувереност потиче од грађана који је остварују преко својих слободно изабраних представника она мора да уреди и спроведе правила свог изборног права тако да искључи могућности злоупотребе изборног процеса и отуђења власти од грађана. У супротном избори у Војводини су само псеудодемократски плашт који служи томе да прикрије свевлашће једног човека - Александра Вучића.

1. ПОВРЕДА ПРАВА НА СЛОБОДНУ И ЈЕДНАКУ ИЗБОРНУ КАМПАЊА

Право на слободне изборе у фази изборне кампање подразумева да су бирачи имали могућност да се истинито, потпуно и правовремено информишу о свим кандидатима и странкама. Посматрано из другог угла, кандидати и странке којима се онемогући да изнесу своје изборне програме у медијима неће бити у стању да спроведу успешну кампању, чиме се повређује уставни захтев слободе и једнакости избора. Произлази да би требало обавезати медије да се непристрасно односе према свим политичким странкама.

Новим Законом о електронским медијима, продужен је (са 10 на 30 дана) рок који се односи на период забране вођења „функционерске кампање“; међутим, том приликом,

пропуштено је да се правно стање уподоби фактичком стању у Републици Србији, а све на основу претходних изборних циклуса и имајући у виду суштину и смисао оваквих одредаба закона.

Чланом 62. новог закона прописано је да *тридесет дана пре дана одређеног за гласање медији не могу извештавати о званичним јавним скуповима на којима се отварају инфраструктурни и други објекти (путеви, мостови, школе, болнице, фабрике и сл.), односно обележава почетак изградње таквих објеката ако на тим скуповима учествују јавни функционери који су кандидати за председника Републике, народне посланике, посланике у скупштини аутономне покрајине и одборнике у скупштини јединице локалне самоуправе.*

Буквалним и дословним тумачењем ових одредаба, могло би се, на први поглед, констатовати да актуелни председник републике не потпада под рестрикције на које се члан 62. закона односи, имајући у виду да 17. децембра нису одржани председнички избори на којима је он био кандидат, а да, логично, није био ни кандидат за народног посланика, односно одборника. Међутим, имајући у виду *ratio* који стоји иза тумачења овако формулисане одредбе (не нужно и законодавца), потпуно је јасно да је смисао оваквог решења у спречавању могућности злоупотребе функције коју та особа обнаша, а у сврху постојеће изборне кампање.

С обиром да је Александар Вучић био, мало је рећи, доминантно лице у кампањи листе „Србија не сме да стане“, како на републичком, тако и на покрајинском и локалном нивоу, а да је поред тога, његово име било истакнуто и у називу сваке од ових листа, потпуно је јасно да је на овај начин суштински изиграно начело и смисао спречавања функционерске кампање које се неколико изборних циклуса уназад позиционирало као тренд који ова власт обилато користи. О овоме је нашироко писала и указивала и организација CRTA и то у више наврата (<https://cрта.rs/funkcionerska-kampanja-i-praksa-neresavanja-problema/>).

2. ПОВРЕДА ПРАВА НА СЛОБОДНЕ И ЈЕДНАКЕ ИЗБОРЕ У ВЕЗИ С ВОЂЕЊЕМ БИРАЧКОГ СПИСКА

Иако је у Коначном извештају Мисије за посматрање избора ОЕБС/ОДИХР о председничким и парламентарним изборима одржаним 3. априла 2022. године изражена сумња у тачност бирачког списка и као једна од приоритетних препорука наведена потреба да се спроведе потпуна ревизија бирачког списка и регистара грађана, уз учешће свих релевантних актера укључујући и политичке странке и представнике цивилног друштва (стр. 32 Извештаја), до данас ништа није предузето у том правцу. Штавише, постоје докази да су у току овог изборног процеса манипулације са евиденцијом о пребивалишту и бирачким списком угрозиле опште и једнако изборно право грађана и грађанки Републике Србије, како је оно гарантовано чл. 52. ст. 1. Устава Србије.

Непосредно пред одржавање избора 17. децембра, Коалицији Србија против насиља и политичким странкама које је чине обратило се на хиљаде грађана и грађанки који су нам доставили позиве за гласање које су пронашли у својим зградама и кућама, а који су остали нераспоређени, за лица која не живе у наведеним, односно за лица за која поуздано знају да су преминула.

Покрајинском скупштинском одлуком о избору посланика у Скупштину АП Војводине, у члану 3, предвиђено је да право да бира посланике и да буде биран за посланика има пунолетни држављанин Републике Србије који има *пребивалиште на територији Покрајине*, над којим није продужено родитељско право, односно који није потпуно лишен пословне способности.

Чињеница да су ови грађани боравили у Србији искључиво ради гласања указује на то да не испуњавају услове из Закона о пребивалишту и боравишту грађана, а самим тим ни активно бирачко право на локалним изборима или покрајинским изборима. У том смислу илустративан је пример министра сигурности Босне и Херцеговине који је гласао на парламентарним и покрајинским изборима на бирачком месту у Новом Саду.

Све ово указује на озбиљне манипулације у оквиру Јединственог бирачког списка које изборне комисије не смеју занемарити, с обзиром на то да оволико број различитих неправилности има директан утицај на изборне резултате.

3. ПОВРЕДА СЛОБОДЕ ГЛАСАЊА

Гласање је материјална радња која се састоји у опредељивању бирача, на бирачком месту, за кандидата чији избор за народног представника жели. Оно је средишња фаза изборног процеса. Понекада се сâми избори поистовећују с гласањем, а бирачко право изједначава с правом гласа. Основно значење слободних избора уско је везано управо за гласање и своди слободне и једнаке изборе на слободу гласања и тајност гласања. Слобода гласања најпре значи право бирача да одлучи хоће ли изаћи на изборе или не, односно да излазак на изборе није обавезан већ да искључиво зависи од воље самог бирача. Та слободе се повређује прављењем паралелних бирачких спискова, као и присиљавањем бирача да гласају давањем и примањем мита у ширем и ужем смислу те речи. Тајност гласања се најпре обезбеђује прописивањем гласања на бирачком месту и уређењем бирачког места тако да се омогући попуњавање гласачког листића без опасности да други сазнају како је бирач гласао. Бирач има не само право, већ и обавезу тајног гласања, да не открије како је гласао. То правило се штити и забраном коришћења мобилних телефона и фотографских апарата, чијом употребом би бирач, под притиском кандидата, односно њихових предлагача, сâм могао да наруши тајност свога гласа.

3.1. Паралелни бирачки спискови

Покрајинске скупштинске одлуке о избору посланика у Скупштину Аутономне Покрајине Војводине и други позитивни прописи из те области изричито забрањују прављење спискова бирача који су изашли или нису изашли на изборе ван службене евиденције у изводу из бирачког списка. Међутим, на изборима од 17. децембра 2023. прављени су паралелни спискови бирача изашлих на гласање. Они су вођени како на самим бирачким местима, од стране чланова бирачких одбора предложених од владајуће коалиције, и то противно правилима изборног процеса установљеном Покрајинском скупштинском одлуком о избору посланика у Скупштину Аутономне Покрајине Војводине, тако и испред бирачких места у свим општинама и градовима широм Војводине, које поступање је финално било усмерено на евидентирање изашлих бирача како би се преостали бирачи који нису изашли на изборе приморали да то учине. Овим су игнорисани позитивни прописи из области изборне легислативе, по којој нико нема право да спречава или приморава бирача да гласа. Притисци на бираче вршени су масовно и организовано. Такође, на бирачком месту број 121 на територији града Новог Сада у Записнику о раду бирачког одбора је констатовано да је у 9 часова на самом улазу у бирачко место уочено више непознатих особа које воде паралелне бирачке спискове за више бирачких места (БМ бр. 118, БМ бр. 119, БМ бр. 120). На истом месту су уочена и пет аутомобила са отвореним геџепцима у којима су се налазили паралелни бирачки спискови и више особа које воде евиденцију о њима, док су испред аутомобила уочене и колоне грађана који су гласали и на том месту. Такође, многе неправилности су уочене и на бирачком месту број 11 у општини Бачки Петровац и исте су констатоване Записником о раду бирачког одбора. Поред побројаних неправилности, уочене су и констатоване и многе друге, а увид у исте може се извршити на сајту Републичке изборне комисије. Ниједан од ових случајева није процесуиран од стране надлежних државних органа у домену својих законских овлашћења. Поводом конкретних догађаја, током изборног дана поднете

3.2. Давање и примање мита у вези са гласањем

Нуђење, давање, обећавање награде, поклона или какве друге користи да на изборима гласа у корист одређеног лица односно предлога, казниће се новчаном казном или затвором до три године (члан 153 Кривичног закона)

Куповина гласова вршена је како злоупотребом јавних ресурса, односно давањем и примањем мита за глас посредством центара за социјални рад, тако и директном куповином, о чему посебно постоје докази у виду снимака који су процурели из владајуће странке, а на којима се

јасно види организован начин плаћања бирача у замену за глас, уз обавезу тог истог бирача да свој избор на бирачким местима докаже фотографисањем гласачког листића.

Из напред наведених разлога, Коалиција Србија против насиља оцењује спроведене изборе за народне посланике незаконитим, непоштеним и нелегитимним, због чега захтева поништавање гласања на свим бирачким местима на територији Изборне комисије.

У Новом Саду, 20.12.2023.

КОАЛИЦИЈА СРБИЈА ПРОТИВ НАСИЉА као подносилац проглашене изборне листе кандидата за посланике скупштине АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ: СРБИЈА ПРОТИВ НАСИЉА – МАРИНИКА ТЕПИЋ – МИХАИЛО БРКИЋ (СТРАНКА СЛОБОДЕ И ПРАВДЕ, НАРОДНИ ПОКРЕТ СРБИЈЕ, ЗЕЛЕНО-ЛЕВИ ФРОНТ, НЕ ДАВИМО БЕОГРАД, ЕКОЛОШКИ УСТАНАК – ЂУТА, ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА, ПОКРЕТ СЛОБОДНИХ ГРАЂАНА, СРБИЈА ЦЕНТАР, ЗАЈЕДНО, ПОКРЕТ ЗА ПРЕОКРЕТ, УДРУЖЕНИ СИНДИКАТИ СРБИЈЕ „СЛОГА“, НОВО ЛИЦЕ СРБИЈЕ) (назив изборне листе)

КОАЛИЦИЈА СРБИЈА ПРОТИВ НАСИЉА
(назив подносиоца изборне листе)

1. Мариника Тепић
(име и презиме овлашћеног лица)

(ЈМБГ овлашћеног лица)

Нови Сад.
(место и адреса пребивалишта овлашћеног лица)

(адреса електронске поште и број телефона)

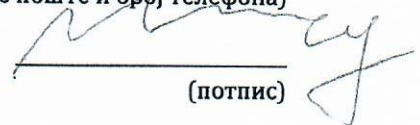
(потпис)

2. Михаило Бркић
(име и презиме овлашћеног лица)

(ЈМБГ овлашћеног лица)

Нови Сад.
(место и адреса пребивалишта овлашћеног лица)

(адреса електронске поште и број телефона)

(потпис)